

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus Theologico-Moralis De Sacris Ecclesiasticorum Ministeriis, Hoc est, De Horis Canonicis, & Missæ Sacrificio

Biesmann, Caspar

Coloniæ Agrippinæ, Anno 1695.

Caput X. De Rubricis merè directivis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42206

tate & benedictione Sacerdotium vestium.

De Missa cantanda de feriis privilegiatis post nonam in Ecclesiis collegiatis.

cingulo tamen non benedicto celebrare non erit grave; imò in casu necessitatis absque una alterave ex minoribus v. g. Stola, cingulo, manipulo celebrare licet. Quibus *Grav.* addit illam Rubricam, quæ est de Missa cantanda de feria privilegiata post nonam in Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis, quando eod die fit officium de festo. Si quæ sint aliæ graviter obligantes videri possunt in obviis Authoribus. Quamvis jam dictæ ferè sint potissimæ, & reliquæ vel nullam vel solùm venialem obligationem inducant, idque ob levitatem materiæ, quæ etiam in Canone locum habet, ut si nomen alicujus Sancti omittes, aut illud, quod additur tempore Paschali, communicantes.

C A P U T X.

De Rubricis merè directivis.

Quid dicendum de orationibus ante & post Missam. **P**robabiliter ne quidem sub veniali obligant sequentes Rubricæ; quæ sunt de orando ante & post Missam (subintellige de illis precibus, quæ pro opportunitate

UT SACRIFICIO. 165

nitate Sacerdotis ante Sacrum
 faciendæ sunt) de numero oratio- De numero
 num, de coloribus sacrarum ve- orationum
 stium, de lotione manuum ante & in Missa.
 post Sacrum, ut insinuant *Suar.* & De colori-
Tamb. non agnoscentes in hac bus Sacrarum
 Rubrica rigorosum præceptum, vestium.
 nisi ante Sacrum manus forent De lotione
 notabiliter immundæ. Decen- manuum
 men est ob reverentiam Sacra- ante & post
 menti, ut hæc Rubrica de lavandis Sacrum;
 manibus, non omittatur. Quod si Quid si sub
 sub Sacrificio Missæ adverteres Sacro unus
 unum alterumve digitum esse a- alterve di-
 tramento illitum, & id notares gitus atra-
 antequam diceres, *Lavabo inter* mento no-
innocentes; lava digitos aliquantò taretur illi-
 validius, & diutius more solito, tus.
 non tamen quo ad abluatur omne
 atramentum, partim ob nimiam
 moram, quæ traheretur, partim
 quia macula ex atramento non
 censetur moraliter esse tam inde-
 cens, quàm quæ ex luto, sanguine,
 &c. Si post *Lavabo* id adverte-
 res, perge sine alia sollicitudine,
 quia nec salivâ nec aquâ decet
 tunc detergere illam maculam
 utpote non magnopere indecen-
 tem. Ubi simul observa graviter Notanda
 ab iis peccari, quorum culpâ fit, quædam
 ut vestes, paramenta, aliâque circa mus-
 valde

ditiam ve-
stiu Sacra-
rū, & para-
mentorum.
Item lotio-
nem Cor-
poralis &
Purificato-
rii.

Aut Calicis
& Patenz.

Quid de
Rubrica
præscriben-
te, ut nihil
addatur
verbum Mis-
sali.

valde immunda, non mudentur,
priusquam in illis sacrificetur.
Corporale autem & Purificato-
rium, aliaque his similia saltem
ex reverentia sunt à Sacerdote aut
Diacono in vase ad hoc præpara-
to lavanda, & lotio mittenda in
piscinam. Quod intellige de prima
lotione, quâ factâ possunt accu-
ratiùs à Virginibus lavari & refici.
Idem est de Calice & Patena, si
quid in illis à laico reficiendum
foret, aut si fortè minùs munda
ulteriùs lavanda essent. Nam à lai-
co absque necessitate hæc minime
tangi debent. Similiter Rubrica de
non addendo aliquid verbis præ-
scriptis in Missali, est merè directi-
va, si hæc intelligas de piis affectib⁹
aut precibus jaculatoriis ipsi Sa-
cro opportunè immixtis, dum-
modo illis non intempestivè uta-
ris, nem de actibus humilitatis,
contentionis, amoris, &c. mino-
ris momenti breviter excitandis,
dum immediatè ante sumptionem
sacram Hostiam manibus tenes.
Vid. *Gob. tr. 3. cas. 22.* Dicere au-
tem alia v. g. *Credo, Gloria*, cum
omitti debeant, videtur veniale
ob parvitatem materiæ. Vid. *Suar.
disp. 83. sect. 3. &c.* Quia usur-
patur

patur novus ritus contra prohibitionem Pii V. Sic neque per dictam Rubricam prohibetur tempore prolixo cantus aut concionis oratio vocalis secreto à Sacerdote facta. Eo tamen casu non rectè Sacerdos se exuet sacris vestibus, & interim domi ea aget, quæ ageret ante Sacrum nondum inceptum. Quia moralis continuatio Sacrificii videtur lædi per illam depositionem vestium cum egressu ex templo. Quibus adde recitationem Matutini & Laudum ante Sacrum, maxime si iusta causa adsit, imò probabiliter sine illa juxta *Tamb. l. 1. de Sacrif. cap. 7. §. 1.* & alios, eò quòd hæc recitatio non sit tam ritus Missæ, quàm quid requisitum ad eam. Contrarium tamen est communius & probabilius eorum, qui dicunt non posse omitti sine causa etiam sub veniali. Item Rubrica de secunda ablutione seu perfusione digitorum facienda in vino & aqua. Hæc enim ad libitum Sacerdotis fieri potest vel in sola aqua vel in solo vino. At prima purificatio, quæ est ipsius Calicis immediate post sumptum Sanguinem, sub veniali est facienda in vino, &

Quid Sacerdoti liceat tempore prolixo cantus, aut concionis sub Sacro.

Quid de Matutino & Laudibus dicendis ante Sacrum.

~~alio~~

Quid de secunda ablutione quæ digiti Sacerdotis perfunduntur. De prima purificatione Calicis

fi

aliter erit
sentiendū.

Quid de
Rubricis,
quæ sunt de
Missæ defe-
ctibus cor-
rigendis.

De Rubrica,
quæ est pro
casu effusi
Sacri Sanguinis vide-
tur aliter
esse lo-
quendum.

si contingeret per errorem à Mi-
nistro aquam affusam fuisse , ut
hic error sine tumultu corrigatur,
tantum vini per Ministrum affun-
datur aquæ , ut quantitate vini a-
quam superante , ex utroque fiat
vinum usuale. His denique adde
Rubricas, quæ agunt de Missæ de-
fectibus corrigendis. Nam illæ
non obligant ad ullum peccatum
in quantum sunt præcisè Rubricæ
Missalis. Quæ tales enim sunt, tan-
tùm instructiones datæ juxta pro-
babiles sententias, quarum oppo-
sitam nisi agatur de valore Sacra-
menti ex communibus principiis
constat, quemvis licitè sequi posse.
Quòd si tamen ex his essent ali-
quæ, quæ continerent præcepta vel
Divina vel in jure Canonico ex-
pressa, utique obligabunt ad cul-
pam. Vid. *Suar. disp. 35. sect. 15.*
Et ex hac ratione censet *Quartus*
p. 3. tit. 10. n. 12. graviter pecca-
ri, si in casu effusionis Sanguinis
omittatur ea diligentia, quæ ex
decreto *I. Si per negligentiam*
de consecrat. dist. 2. (demptis qui-
busdam, quæ modo non sunt in
usu) à jure communi præscribitur,
& *n. 12* Rubricarum, de defectibus
in ministerio ipso occurrentibus
expri-

UT SACRIFICIO. 169

exptimitur, eò quòd sit transgres-
sio rigorosi præcepti juris com-
munis in materia gravi, nisi excu-
set parvitas materiæ. Ut si Sacer-
dos bis sufficienti diligentia lava-
ret linteum, in quod effusus erat
sacer Sanguis, tertiâ lotionè omis-
sâ. Quia hæc omissio leviter oppo-
nitur fini præcepti, qui est debita
reverentia erga augustissimum
Sacramentum. Hæc igitur & simi-
les Rubricæ, cum solum sint di-
rectivæ non inducunt obligatio-
nem peccati. Econtra verò ob le-
vitatem materiæ censetur esse
veniale omittere *Gloria vel Credo*,
item orationes, quæ Sacerdos
præscribuntur, dum induit vestes
sacras, & aliæ similes, quæ ob
parvitatè materiæ à gravi ex-
cusant. Vid. *Diam. p. 2. tr. 14.*
resol. 49. Laym. &c.

Item si
omittere-
tur Gloria
vel Credo,
aut preces
dicendæ,
dum Vestes
Sacre in-
duuntur,
aut aliæ
similes Ru-
bricæ, qua-
rum trans-
gressionem
levitas ma-
teriæ à gra-
vi excusat.

C A P U T XI.

*De violatione, pollutione, & ex-
secratione rei Sacre.*

QUoniam facta est mentio vio-
lationis, pollutionis, & ex-
secrationis; sciendum est primò,

H **locum**